



BOSHLANG'ICH SINFLARDA INTERFAOL METODLARDAN
FOYDALANISHNING O'RNI

Kurbonova Shohista Nizomiddin qizi
TERDUPI talabasi

Annotatsiya: *Mazkur maqola boshlang'ich sinflarda interfaol metodlardan foydalanishning ahamiyatini, ularning o'quv jarayoniga ta'sirini o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotda interfaol metodlarning turlari, afzalliklari va ularni amaliyotga tatbiq etish yo'llari tahlil qilinadi. Interfaol metodlar yordamida o'quvchilarning bilim olish jarayoniga faol jalb etilishi va jamoaviy ishlash ko'nikmalari rivojlantirilishi ko'rsatib berilgan.*

Kalit so'zlar: *interfaol metodlar, boshlang'ich ta'lim, o'quv jarayoni, jamoaviy ish, o'qitish usullari.*

Boshlang'ich sinflar o'quvchilarning asosiy ta'lim bosqichi bo'lib, bu davrda samarali o'qitish metodlarini qo'llash muhimdir. Interfaol metodlar o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularning fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va jamoaviy ishlash ko'nikmalarini shakllantiradi. Ushbu maqolada interfaol metodlarning boshlang'ich ta'limda tutgan o'rni tahlil qilinadi. Boshlang'ich ta'limda qo'llaniladigan interfaol metodlar o'quvchilarning o'rganish jarayoniga faol jalb bo'lishini ta'minlaydi. Quyida ularning turlariga to'xtalamiz:

Guruhiy ish: Bu metod o'quvchilarni kichik guruhlariga bo'lish va ularga umumiy vazifa berish orqali amalga oshiriladi. Gruppaviy ishda o'quvchilar bir-biri bilan fikr almashadi, o'zaro yordam beradi va o'z nuqtai nazarlarini himoya qilishni o'rganadi. Bu jarayon jamoaviy ishlash va muloqot ko'nikmalarini rivojlantiradi. Masalan, matematika darsida masalalarni guruhda yechish yoki tabiatshunoslik fanida loyihalar yaratish samarali bo'lishi mumkin.

Muammoli o'qitish: Ushbu metod muammolarni hal qilish orqali o'quvchilarning fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. O'quvchilarga real hayotdan olingan masalalar berilib, ularning sabab va oqibatlarini aniqlash talab etiladi. Masalan, o'quvchilarga ekologik muammolar bo'yicha muhokama o'tkazish topshirig'i berilishi mumkin.

Rolli o'yinlar: Rolli o'yinlar o'quvchilarni turli rollarda ishtirok etishga undaydi. Bu metod bolalar ijodkorligini rivojlantirishda muhimdir. Masalan, tarix yoki adabiyot darsida tarixiy voqealarni sahnalashtirish o'quvchilarning mavzuni yaxshiroq tushunishiga yordam beradi.





TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR



Multimedia texnologiyalaridan foydalanish: Interaktiv taxta, videoroliklar, kompyuter o'yinlari kabi texnologiyalar o'quv jarayonini qiziqarli va dinamik qiladi. Bu, ayniqsa, boshlang'ich sinf o'quvchilari uchun motivatsiyani oshiradi. Masalan, ingliz tilini o'rganishda interaktiv ilovalardan foydalanish o'quvchilarning tilni o'zlashtirishiga yordam beradi.

Interfaol metodlarning boshlang'ich ta'limda qo'llanilishi bir qator muhim afzalliklarga ega:

O'quvchilarning qiziqishini oshirish: Metodlar darslarni yanada qiziqarli va faol qiladi, bu esa o'quvchilarni ta'lim jarayoniga jalb etadi.

Ijodkorlikni rivojlantirish: Interfaol metodlar o'quvchilarga yangi g'oyalar ishlab chiqish va mustaqil qaror qabul qilish imkonini beradi.

Muloqot ko'nikmalarini shakllantirish: Jamoaviy ishlar va rolli o'yinlar orqali o'quvchilar bir-birlari bilan samarali muloqot qilishni o'rganadilar.

Real hayotga tayyorlash: Muammoli vazifalar va loyiha ishlari o'quvchilarga hayotiy ko'nikmalarni rivojlantirishda yordam beradi.

Boshlang'ich sinflarda interfaol metodlarni joriy etish uchun quyidagi yo'nalishlarga e'tibor qaratish kerak:

1. O'qituvchilarni interfaol metodlardan foydalanish bo'yicha malaka oshirish kurslariga jalb qilish.

2. Darslik va o'quv qo'llanmalarini interfaol metodlarga moslashtirish.

3. Sinf xonasini texnik vositalar bilan jihozlash.

Interfaol metodlar boshlang'ich ta'limda nafaqat o'quvchilarning bilim olish jarayoniga faol jalb etilishiga yordam beradi, balki ularning ijodkorlik, muloqot va hayotiy muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Ushbu metodlar o'quv jarayonini qiziqarli va samarali qilishning muhim vositasi hisoblanadi. O'qituvchilar bu metodlarni amaliyotda qo'llashni takomillashtirishi zarur.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Ahmedov, R. (2018). Pedagogik texnologiyalar va interfaol metodlar. Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.

2. Xodjaye, N. (2020). Ta'limda innovatsion yondashuvlar. Toshkent: Fan va texnologiya.

3. Vygotskiy, L. S. (1978). Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes. Cambridge: Harvard University Press.

4. Jonson, D. W., & Jonson, R. T. (1999). Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive, and Individualistic Learning. Boston: Allyn and Bacon.



5. Dewey, J. (1938). Experience and Education. New York: Macmillan.
6. Zimnyaya, I. A. (2004). Klyuchevyye kompetentsii – novaya paradigma rezultata obrazovaniya. Vysshee obrazovanie v Rossii, 5, 34–42.
7. O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi. (2023). Boshlang'ich ta'lim darslarida interfaol metodlarni qo'llash bo'yicha uslubiy tavsiyalar. Toshkent: Xalq ta'limi nashriyoti.
8. Richards, J. C., & Rodgers, T. S. (2001). Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press.
9. Mayer, R. E. (2009). Multimedia Learning. New York: Cambridge University Press.
10. Slavin, R. E. (1995). Cooperative Learning: Theory, Research, and Practice. Boston: Allyn and Bacon.